

Приписки от рилските ръкописи

Елена Томова (Институт за литература, Българска академия на науките)

PM 1/26 (79)

Бележка на писача: (л. 80б) – Съвършн(х) м(с)ца м(р) $\overline{\text{сї}}$.

PM 1/22 (47)

Бележка на първия писач: (л. 169б) – Съвършн се' са кннга въ лѣтѣ, $\overline{\text{зр}}$ м с ца августѣ, $\overline{\text{ка}}$. крѣ г . слньнѣнѣ. $\overline{\text{кѣ}}$. лоуѣнѣ, $\overline{\text{д}}$. ѳемѣлѣнѣ. $\overline{\text{з}}$. злато ѹнсло, $\overline{\text{з}}$. сѣпнса' сѹ кннгѹ еропапа Ннкѹфѣ р . н постав ю въ црковѣ сѣго шѣца Іѡанна Рѣл скаго на бл $\overline{\text{с}}$ вѣне дѣшн. Драганове н Ѣеѡ д' рне н ѹе д' еѣ Драганѣн аще кто дрѣзнеть калѹгерѹ нлн козѣмкѣ нзвѣст ю нз монасты рѣ н посковн т ю. анаѳма его да бѹде тѣ ш стѣ хъ въселенскѣ хъ ш тѣ цѣ, тѣнѣ. н ш т Іѡанна Рѣл скаго. аминѣ.

PM 5/32

Приписки: (л. 89б) – от ръката на Неофит Рилски: Зрн н здѣ блѣдословѣ невѣдѣвшѣго какѡ согласнѣнѣ пещерѹ н каменѣ.

PM 5/13

Бележка на писача (Теофит Рилец): л. (69б) – Препнса сѣ' са кннга слѹжебн н жнѣта во кратѣцѣ, сѣгаго оѣца нашего Іѡанна пѹстѣнножнѣла Рѣл скаго, въ лѣто, ш тѣ адама $\overline{\text{зсѣѳ}}$, ш тѣ Хр с та, $\overline{\text{аѣѣ}}$, м с ца, маа, $\overline{\text{дї}}$ день на постннца пр нгѹмена кѹрѣ Гераснма, Ѣеѡфнль во еромонасехѣ грѣшнѣнѣ послѣдненшн Рѣлецѣ рѹкою $\overline{\text{аѣѣ}}$.

PM 1/27

Бележка на писача (Даниил Хилендарец): (л. 129б) – Напнсахѣ азѣ грѣшнѣнѣ н недостоѣнѣнѣ дѣннлѣ еромонахѣ Хнландарѣскн своєю рѹкою. родѡ м есмѣ ш тѣ града Казанлѹка. молю вас оѣѣнѣ н брѣтѣа, аще ѹто шбращѣете погрѣшено вѣ дѹховно нсправлѣйте, блг $\overline{\text{с}}$ овнѣте а не кленнѣте, да н васѣ простнѣтѣ вл д ка Хр с тосѣ согрѣшенѣа вашѣа, во вѣкн. аминѣ.

PM 4/29

Приписка от Неофит Рилски за авторството на ръкописа: (л.3а) – Н сегѡ радн нѣзнѣа Хрнстакн Павловнѹ нзѣывѣает сѣа, а не Хрѹсанѳѣ Іѡснѣфѡвнѹѣ.

Ирина Кузидова (Институт за литература, Българска академия на науките)

PM 3/6

Приписка в сборник Адриантѣ, по *Христова Б., Опис на ръкописите на Владислав Граматик, ВТ-во, 1996, 60–61.*

Конѣць до зде снмь бѣгодъхновенимъ словесѣмь. нх же Ѡ гръцьскаго писанїа на срѣвскыи еззыкѣ прѣтворн; ѱвстнѣн н нзреднѣн по истинѣ въ нноцѣхъ. днвнзын кѣр Антонїе. оуѱеннкъ бзывзын кѣр Генадіа старца. нже въ добръихъ дѣтелехъ н въ нночьскыихъ троудѣхъ н подвнстѣхъ. постннчьскыи просїавшаго въ стѣн горѣ Аѳона. въ всеѱвстнѣмъ монастырн прѣстѣзїе влѣѱце наше бѣце н прѣснодѣвзы Марїе, Глѣмѣмъ Ваѳопедь. Ѡ кнїгы, нже въ стѣзїхъ Ѡца нашего Іванна Златооустааго, Глѣмзые Андрантзы. то же внсернообразное сзунненїе н сзсоставленїе Златословеснѣншаго н еззыкwm н оуѱсты. прѣложено бзыѣ прѣддреченимъ ннокwm Антвнїемъ въ тонжде горѣ стѣн Аѳона, кѣр Ннкїтѣ, архїдіакwноу мнтрополїта стоуѱденнчьскаго, кѣр Васнїа, послѣдн же бзывша еѣарха Дїокантїе Хввстѣнскые. н се нзѱверѣтъ оу того по прнлоуѱаю, азъ мзыншїн н непотрѣбнѣншїн въ ѱлвцѣхъ. многорѣшнзын н послѣднзын въ дїацѣхъ, нарнѱемзын тахъ дїакъ Владнславъ. н въсесрѣдѱною любовїю въжделѣвъ томоу. бѣоу поспѣшьствовавшоу мн н оуѱрѣдїю, н сздѣнствовавшоу кз сьврзшенїю дѣланїа. прѣпнсахъ сїе, Ѡ того прѣднзложеннаго писанїа. н въ сен кнїстѣ сзсоставно такоже нмать по редоу. писанїемъ сзѱетахъ. жнлнще тогда н прѣбзыванїе нмоуѱоу мн, въ всеѱвстнѣмъ монастырн прѣстѣзїе влѣѱце наше бѣце н прѣснодѣвзы Марїе, соуѱее нже въ подкрнлїн Үрзынзе горзы. Н сїе же сзпнса се, въ днн велнкааго н самодрѣжавнаго Цра моуѱсрwманскаго, амнре Мехмед бега. въ кѣв.е лѣто црѣствїа его. Ѡ сззданїа же мнра сего, въ лѣтѣ ѱца 1473. кроуѣ оуѱо сннцоу вѣше тогда .ѳ. лоуѱны же .н. індїктїѱн. .5. Н тожде же лѣто воннствова Црь Мехмед бегъ ѱзоуѱн Асана. н бранїю оуѱдрѣжа стрѣмленїе его, въ еже не плѣноватн ктomoу въстоуѱнзе странзы. елнкы под самодрѣжцемъ сѣще въ соуѱѣдствѣ томѣ прнлоуѱаахоу се. н баша романїнскыи Хас Мѱрат, на ратн падает на рѣцѣ нарнѱемѣн ефратъ. мѣца августѣ .д. въ днъ срѣдѣ.

PM 2/23

Приписка в ркп. № 2/23 Рилски манастир, сборник от слова и жития от 80-те г. на XV в., пак там, с. 130, пример за типичните Владислав-Граматикови схолии.

Патрѱкль въсакы ѱлкѣ Глїет се нже ннаа ѱво въ срѣдн нмѣе, въ ннаа же нзѱвнъ прѣѱбражае се. такоже анеѱген Ахнлешевъ Патрѱкль. вблѣѱе се въ врѣжїе Ахнлешевѣ да ѱстрашнтѣ ектѱра. ектѱр же разѱмѣвъ по ѱбрашенїю тако ннъ нѣѣ въ врѣжїа, не Ахнлешъ, оуѱн его.

Късни приписки в сб. Шестоднев от 1456 г., пак там, с. 22-23.

Лѣто г҃сѣне прѣко тнѣщное н сѣдмосотное къ трїдестнм, внѣсть сѣмѣщенїе тѣрском Алн Патрѣмн нѣкто дорба башы внѣсть себеп. тѣ поднже кавгѣ н потребншѣ се тѣрци внше Ѡ л. хнлѣда вонѣска нзмѣнїше свлтан Ахмета н възет на нѣго мѣсто свлтан Махмѣтѣ везнр же н прочн агаларн на срамотѣ прѣндоше дондеже тѣ лншнше своего жнвота поганѣга. Гераснм їерѣмннх н прѣтснн Самѣквскомѣ.

ѠΨϚΩ 1769 марта .Ѡ.

Попѣкох са прѣтѣвшн сїю Шестодневннкѣ нарнцѣемѣю кннѣм множнцѣю. Велнкаго Васїла обаѣе оуднвн са разѣмѣ егѣ вѣсокїн Ѡ мене. н не возмогѣх зрѣтн глѣвннѣ бѣгословїѣ сѣтаго н днвнѣаго сѣгѣ мѣжа. тѣм же рѣхѣ. ѣ глѣвннѣ прѣдѣтн н разѣма бѣжїѣ. ѣко ненспнтанн сѣдѣвн егѣ, н ненсѣдѣдованнннн прѣтѣ егѣ. н в ѠΨΥΖ 1797

Ωд = Ωεωδосїн

Радослава Станкова (Институт за литература, Българска академия на науките)

II/13 (21) миней за февруари, нач. XVI в., бѣлг., Опис с. 53-55
приписка, бележка на писара на л. 209б, с по-дрѣбно писмо:
бѣ да спсѣ(т) пн(с)вша(г), н помлѣветъ ѣтѣщн(х), амїнъ:—

II/14 (16) миней за октомври, 70-те г. на XV в., бѣлг. Опис, с. 47-48
приписка на л. 1а (в края на рѣкописа) с полууставно писмо:
Ігѣменѣ Іакнмѣ клнсарѣ Захарїѣ. ѣннмерїѣ. Ннкнта. н Зоснмѣ їерѣмонахѣ. тогда бѣше даскалѣ въ то врѣмѣ Гераснмѣ їерѣмонахѣ н азѣ грѣшнїн Данїлѣ. прїндѣохѣ Ѡ Романїе. Ѡ монастнрѣ сѣтѣн Ωεω(д)рѣ. оѣ монастнрѣ сѣтѣ Ѡца Іѣанна Рнл(с)каго. те оѣнхѣ слово сїе. Ѡ даскала Гераснма. бѣ да мѣ прѣстн сѣгрѣшенїѣ понеже бѣше добрѣн Ѡцѣ. Въ лѣто з.с.зї. тогда паде вѣлнкѣ снѣгѣ петѣ пѣдїн н вѣщѣе. прѣстнтѣ мѣ ѣцн сѣтѣ шо подраскахѣ здѣ.:—

II/15 (22) миней за август от нач. на XVI в., бѣлг., Опис, с. 55-57:
приписки:

на л. 200а непосредствено след края на текста, с малко по-дрѣбно писмо,
бележка на писача:

бѣ да спсѣтъ трѣднвшнх се, н помлѣветъ ѣтѣщнх, амїнъ:—

на лицевата страна на преднїя форзац с едро полууставно писмо:

снѣ кннѣга повѣза се ѣвгѣѣстѣ въ лето з.с.ѣ. прн егѣѣмена хѣцн Внсарнѣнѣ.

PM II/17 (23) миней за октомври от втората четвѣрт на XVI в., бѣлгарскн, Опис,
с. 57-58:

приписки:

на долното поле на л. 86а под текста с полууставно писмо:

ωχ ωχ горе мнѣ грешномъ:—

на л. 138а на долното поле под текста с дребен полуустав:

Да сѣ знае когн доде снмонъ ѿ Загоріе оу стаго Ішвана Рнлскаго въ лѣто 7 тькоуши
рк н н прн нгоумена Внсарншна.

II/10 (18) празничен миней от края на XV в., сръбски, Опис, с. 49-50:

приписки:

на л. 289б, непосредствено под текста:

да се знае кога седна Мнтре 8 Внтановата каша ѿ рожество Іува.

под него: да се знае кога беше Петре та оучеше прн даскала ѿгалтнрь Петре Лазовъ прн
даскала Хрнстофора Радашнновъ снъ въ лето 7.с.і. ѿвѣнмна ерѣмонах.

на задната корица отвѣтре:

харно да се вразѣмнте всакомъ проунтающъ кѡга донде Мнтре та седна 8 Внтановата
каша таа кѣпн за мл грша ѿ рождество Іува.

II/8

приписки:

върху дѣската на предната корица:

снѣ кннга глагомн мннен съборнн прнлш...

в горното поле на л. 1а:

сню кннгъ прнложн попо Геѡргне ѿ село Белуннѣ оу стога ѿца ...

на л. 96б:

да се знае снѣ кнѣга како кѣпн Дімо въ село Белуннѣ 7 аспрн. н прнложн ю въ село
Белунъ въ храмъ сѣго Ніколн н сѣне Петкн да сѣжнть за негово дѣшъ н за Мнхалово
з(д)ра н кон се по[коу]снть та та нзнеть нз стаго Ніколн сѣне Пе[т]кѣ да мѣ е
пороуѣннкъ на страшемн сѣдншемъ амннъ.